

ІНТЕГРАЦІЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ДІЯЛЬНІСТЬ НАСТАВНИКА АКАДЕМІЧНОЇ ГРУПИ

Остапчук О.Л. (Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, Україна)

Освіта – ключова ціль для гендерної рівності, оскільки вона впливає на способи трансформації суспільних норм, знань та умінь [1, с.115]. Освітні системи і всі елементи цієї системи мали б слідкувати за урівноваженням гендерних ієрархій.

Л.В. Штильова наголошує на відсутності гендерної культури і освіченості в самих викладачів, їх неготовність усвідомити й об'єктивувати прихильність до тієї чи іншої гендерної ідентичності, образу життя та його впливу на гендерну освіту студентів; нездатність бачення викладачами гендерного потенціалу навчальних предметів і реалізованої під час їх викладу педагогічної взаємодії [2]. Водночас у гендерних дослідженнях недостатньо уваги приділяється потенціалу інституту наставництва у контексті реалізації ним у професійній діяльності ідеї гендерної рівності.

Мета статті: проаналізувати можливості інтеграції гендерного підходу у діяльність наставників академічних груп.

Інститут наставників – це управлінська ланка, яка взаємодіє з іншими інституціями виховання у системі позанавчальної виховної роботи і забезпечує її організацію на рівні студентської академічної групи. Оскільки результатом діяльності наставника є набуття молодого людиною соціального досвіду, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій, розвиток індивідуальних якостей особистості, то у процесі реалізації поставлених цілей неможливо не враховувати фактор гендеру.

Упровадження кредитно-модульної системи організації навчання у вищих навчальних закладах України безпосередньо пов'язано із орієнтацією на європейський освітній простір. Центральне положення цієї системи організації навчання – формування індивідуального навчального плану студента, що включає нормативні (необхідні для виконання вимог нормативної частини ОКХ) та вибіркові (потрібні для виконання вимог варіативної частини ОКХ) змістові модулі. Індивідуальний навчальний план формується особисто студентом під керівництвом куратора (наставника академгрупи). Саме тому в Житомирському державному університеті імені Івана Франка діяльність наставника позначена новим змістом – навчально-методичною роботою, що включає низку складових, як-от консультативна допомога при написанні курсових, дипломних проектів (варто зауважити, що зростає рівень зацікавленості студентів проблемами гендерного розвитку, а тому збільшується кількість магістерських, дипломних і курсових проектів, пов'язаних із гендерною проблематикою, зокрема по соціальній педагогіці, психології, лінгвістиці, літературі), моніторинг написання студентами підсумкових модульних робіт, облік успішності групи, аналіз навчально-методичного забезпечення з певних дисциплін, які викладаються у закріпленій за наставником групі. Ці складові діяльності куратора є запорукою успішного виконання студентом індивідуального плану.

З огляду на мінливі умови сучасного суспільства актуальності набуває також соціалізуюча та виховна функції наставника. Наставник академічної групи допомагає вихованцю в особистісному розвитку, засвоєнні та прийнятті суспільних норм, цінностей, дотриманні засад духовного повноцінного буття. Згідно зі своїм соціальним статусом та функціональними обов'язками, наставник академічної групи реалізує конкретну організаційно-виховну роботу (індивідуальна робота зі студентами, які мають пропуски без поважних причин, особиста участь та залучення студентів групи до заходів університету та факультету, проведення батьківських зборів, листування з батьками студентів тощо). При врахуванні ним гендерного підходу ця діяльність буде мати інноваційний характер. Стосовно організації позааудиторної роботи і змістовного дозвілля студентів, то можливості для інтеграції гендерного компонента можуть бути пов'язані із проведенням заходів у межах Всеукраїнської акції «16 днів протидії гендерному насильству», Дня матері, Дня захисту прав дітей; включенням до плану виховної роботи актуальних питань дотримання балансу в сімейній і професійній сфері, відповідального батьківства, розвитку жіночого лідерства, гендерних аспектів професійного становлення і проблеми «професійного вигорання», дотримання здорового способу життя, проблеми дискримінації за ознакою статі, профілактики насилля, комерційної експлуатації та торгівлі людьми тощо. Участь студентів у позааудиторній роботі окресленої нами тематики сприятиме формуванню їхньої гендерної компетентності. Форми висвітлення цієї проблематики можуть бути різні: бесіда, диспут, круглий стіл, тренінгові заняття, перегляд відеофільму та подальше обговорення, відвідання тематичних виставок, перегляд театральної постанови, участь в акції, яка відображає дану тематику. Важливою є роль наставника й у процесі деконструкції гендерних стереотипів.

Методична підготовка наставника до інтеграції гендерного підходу у професійну діяльність можлива у контексті самоосвіти та підвищенні рівня обізнаності шляхом участі у гендернотематичних семінарах наставників академічних груп.

Список використаної літератури

1. Гендерная интеграция: Возможности и пределы социальных инноваций / Ред.-сост. О.Б. Савинская, Е.В. Кочкина, Л.Н. Федорова. – СПб.: Алетейя, 2004. – 298 с.
2. Штылева Л.В. Продвижение гендерной теории в высшее педагогическое образование: методология и методика // Международный опыт организации гендерных студий в современном университете. – К., 2002. – С. 84-92.